

Hormonstörande ämnen i kosmetika – bland de farligaste kemikalierna som finns

I vardagliga kosmetiska produkter hittar vi en mängd misstänkt hormonstörande ämnen.

NOC Sweden anser att hormonstörande ämnen inte hör hemma i hud- och skönhetsvård och har tagit fram en rapport som visar att ett urval av hormonstörande ämnen – som förekommer i alltifrån smink, rengöringar, krämer och peeling till masker och solskydd – är problematiska och att det finns flera nödvändiga åtgärder som snabbt behöver genomföras för att minska användandet och riskerna med hormonstörande ämnen.

I slutet av 2020 uttryckte dåvarande miljö- och klimatminister Isabella Löven i ett pressmeddelande* att hormonstörande ämnen tillhör de farligaste kemikalier som finns och att man behöver agera på global nivå, både mot hormonstörande ämnen och för ett ökat skydd mot skadliga kemikalier mer generellt.

Trots att flera forskningsstudier och rapporter visar att hormonstörande ämnen är problematiska, fortsätter producenterna att använda misstänkta sådana ämnen i kosmetika. Hormonsystemet, det endokrina systemet, styr flertalet viktiga processer i människans kropp såsom ämnesomsättningen, tillväxten, salt- och vattenbalansen, könsmognaden, sexualdriften samt fortplantningen. Det finns alltså misstankar om att hormonstörande ämnen kan ge flera oönskade effekter på människa, djur och natur. Farhågorna härstammar från observerade ogynnsamma effekterna på vilda djur och växter, den ökade prevalensen av sjukdomar hos människor kopplade till hormonstörande ämnen samt observerade endokrina förändringar i djurstudier efter exponering av misstänkt hormonstörande ämnen.

Nu har NOC Sweden tagit fram en rapport dels för att lyfta fram problematiken med hormonstörande ämnen och få ansvariga myndigheter att se över lagstiftningen kring kemikalier i kosmetika, dels för att informera konsumenter, som kanske inte känner till att de faktiskt smörjer in kroppen med hormonstörande ämnen, så att de har en chans att välja andra produkter.

Rapporten fokuserar på några huvudgrupper som innehåller misstänkta eller konstaterade hormonstörande ämnen: Högflourerade ämnen (PFAS), mikroplaster, silikoner och siloxaner, parabener, ftalater och kemiska solfilter, och drar följande slutsatser:

- I dag tas ingen definition av hormonstörande ämnen upp i kosmetikaförordningen (lagen som ska säkerställa kosmetika som släpps på marknaden).
- Eftersom det inte finns en godkännande myndighet innan kosmetiskaprodukter släpps på marknaden ställs höga krav på lagstiftningen för att kunna garantera en säkerhet för konsumenter. Och eftersom lagstiftningen inte tar hänsyn till hormonstörande ämnen räcker lagstiftningen inte till för att garantera säkerhet.
- Riskbedömning av hormonstörande ämnen är svårare än andra syntetiska kemikalier eftersom tidpunkten för exponering är av större vikt och kan påverka effekterna. Vissa forskare menar att det inte går att fastställa säkra gränsvärden för hormonstörande ämnen.
- Nuvarande riskbedömning kan vara en underskattning då det i miljön förekommer blandningar av ämnen, men i studier undersökts ett ämne i taget. Studier visar en antydning till additiv effekt. Forskare är överens om att det snabbt behövs strategier för att bedöma och mäta synergieffekter, den så kallade cocktaileffekten.

NOC Sweden är en icke-vinstdrivande branschorganisation med målet att naturlig och ekologisk kosmetika ska bli det självklara valet för den svenska konsumenten för dess effekt, för hälsan och miljön.

För mer information kontakta:

Emma Bergqvist emma@treeofbrands.com

Sara Nomberg 070-433 13 71, sara@bysara.se

Ladda ner hela rapporten på vår hemsida nocsverige.se

*<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/12/isabella-lovin-i-hognivadiskussion-pa-eu-forum-om-hormonstorande-amnen/>